

MINISTER
VAN SOCIALE ZAKEN
EN WERKGELEGENHEID

's-Gravenhage, 20 OKT. 2006

Nr. UB/K/2006/86574

Onderwerp:
Uitvoeringstoets informatiebevoegdheid
gerechtsdeurwaarders en elektronisch derdenbeslag

Aan de Minister van Justitie
De heer mr. E.M.H. Hirsch Ballin
Schedeldoekshaven 100
2511 EX S GRAVENHAGE

Amice,

Bijgaand zend ik je de brief van UWV van 9 oktober jl. waarmee UWV een uitvoeringstoets uitbrengt op het conceptwetsvoorstel Wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (WvRv) in verband met de bevoegdheid van deurwaarders om informatie op te vragen en elektronisch te betekenen in geval van derdenbeslag.

UWV geeft aan dat het conceptwetsvoorstel per 1 januari 2008 uitvoerbaar is. Het is voor UWV technisch mogelijk om reeds per 1 januari 2007 uitvoering te geven aan de uitbreiding van de informatiebevoegdheid van de deurwaarder.

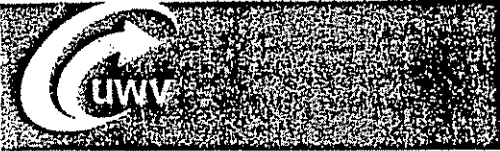
De eenmalige uitvoeringskosten worden door UWV geraamd op € 195.000. De structurele kosten worden in een eerste raming geschat op € 40.000. Gezien de afspraken die ik met UWV heb gemaakt, zal ik deze uitvoeringskosten voor mijn rekening nemen.

Verder verwijs ik naar het uitvoeringstechnisch commentaar in de bijlage bij de brief van UWV. Graag verneem ik van je hoe je de opmerkingen van UWV verwerkt in uw conceptwetsvoorstel.

Met vriendelijke groet,

(mr. A.J. de Geus)

Bijlage(n): Uitvoeringstoets van UWV

Ons kenmerk
SBK/72176

Pagina
2 van 2

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

A handwritten signature in black ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke at the bottom.

Dr. J.M. Linthorst
Voorzitter Raad van bestuur

Bijlage: Uitvoeringstoets van UWV over informatiebeveogdheid gerechtsdeurwaarders en elektronisch derdenbeslag

Uitvoeringstoets van UWV over informatiebevoegdheid gerechtsdeurwaarders en elektronisch derdenbeslag

1. Inleiding

Met de brief van 7 juli 2006 heeft de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (hierna: SZW) namens de minister van Justitie UWV geïnformeerd over het conceptwetsvoorstel Wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (WvRv) in verband met de bevoegdheid van deurwaarders om informatie op te vragen en elektronisch te betekenen in geval van derdenbeslag. In dit wetsvoorstel worden de bevoegdheden van gerechtsdeurwaarders uitgebreid met de mogelijkheid om in het geval van derdenbeslag bij UWV informatie op te vragen over wie de werkgever van de schuldenaar is. Tevens voorziet het wetsvoorstel in een regeling van het elektronisch derdenbeslag. In bovengenoemde brief heeft SZW UWV verzocht het wetsvoorstel te beoordelen op uitvoerbaarheid.

In deze nota beperken wij ons tot hoofdlijnen en worden achtereenvolgens de volgende onderwerpen behandeld:

- gegevensverstrekking aan gerechtsdeurwaarders;
- elektronisch derdenbeslag;
- uitvoerbaarheid;
- uitvoeringskosten;

2. Gegevensverstrekking aan gerechtsdeurwaarders

Op grond van de huidige redactie van artikel 475g WvRv is de schuldenaar verplicht aan een deurwaarder die gerechtigd is tegen hem beslag te leggen, desgevraagd zijn bronnen van inkomsten op te geven. Met het oog op het inwinnen van deze gegevens is de deurwaarder daarbij bevoegd bij de Gemeentelijk Basisadministratie persoonsgegevens en sofi-nummer van de schuldenaar op te vragen. Met behulp van dat nummer kan hij bij het UWV op elektronische wijze (RINIS) uitsluitend gegevens verkrijgen, waarmee hij kan vaststellen of beslaglegging onder UWV zin heeft. Van UWV kunnen om die reden de volgende gegevens worden betrokken:

- Of betrokken schuldenaar uitkering ontvangt;
- Zo ja, de hoogte van de uitkering en
- De tijdvakken waarover uitkering wordt verstrekt

Met de voorgestelde wijziging van artikel 475g WvRv wordt de deurwaarder tevens de bevoegdheid gegeven om zich via een elektronisch systeem tot het UWV te richten om te achterhalen wie de werkgever van de schuldenaar is.

2.1. Uitbreiding informatiebevoegdheid deurwaarder

De schuldenaar is gehouden zijn inkomstenbronnen aan de deurwaarder op te geven. Weigert een schuldenaar dat dan kan de deurwaarder gebruik maken van de gemeentelijke basisadministratie of uitkeringsgegevens opvragen bij UWV dan wel als hij een werkgever vermoedt gegevens bij die werkgever opvragen. Heeft de deurwaarder geen vermoeden wie of dat er een werkgever is, dan – zo wijst de praktijk uit – wendt de schuldelser zich nogal eens tot een zogenaamd handelsinformatiekantoor om die gegevens boven water te krijgen. Voorgesteld wordt nu om de deurwaarder de bevoegdheid te geven om bij UWV te vragen wie de werkgever van de schuldenaar is. Zo kan op efficiëntere wijze de benodigde gegevens worden verkregen.

Werkzaamheden van een gerechtsdeurwaarder worden onderscheiden in ambtelijke en niet-ambtelijke werkzaamheden. Onder de ambtelijke werkzaamheden vallen het uitbrengen van exploitatie (dagvaardingen e.d.), het leggen van beslag, het doen van ontruiming, het verrichten van executoriale verkopen en het toezicht houden bij vrijwillige openbare verkopen van roerende lichamelijke zaken. Onder de niet-ambtelijke werkzaamheden vallen alle overige werkzaamheden zoals het verrichten van incassodiensten, het geven van juridisch advies, het opstellen van akten en contracten, het doen van taxaties, het optreden als gemachtigde en dergelijke.

Gelet op de ambtelijke taak van de gerechtsdeurwaarder met betrekking tot het leggen van beslag op een periodieke betaling (uitkering, loon) aan de schuldenaar, is de uitbreiding van de informatiebevoegdheid een logische. Het gaat hier namelijk om de uitvoering van een vonnis van de rechter. Gelet echter op het feit dat de gerechtsdeurwaarder naast deze ambtelijke taak veelal ook nog andere niet-ambtelijke taken verricht, kan deze uitbreiding tevens een risico voor een onbevoegde gegevensverstrekking met zich meebrengen. De door het UWV verstrekte gegevens mogen niet voor een andere taak van de gerechtsdeurwaarder wordt gebruikt dan die van beslaglegging. Met ander woorden: de door het UWV geleverde gegevens mogen bijvoorbeeld door de gerechtsdeurwaarder niet voor de incassodiensten worden gebruikt of aan derden worden doorgeleverd.

In het wetsvoorstel zijn geen expliciete bepalingen opgenomen die de doelbinding (duidelijk) verwoorden. Voor welk doel bij UWV gegevens van de werkgever worden betrokken, is daardoor niet bekend. De wet spreekt van "Gegevens vereist voor het vaststellen van de identiteit van degene die de periodieke betaling aan de schuldenaar verricht", maar niet vermeld is met welk doel deze gegevens worden opgevraagd.

In de Memorie van toelichting wordt in algemene zin opgemerkt dat met betrekking tot de aansprakelijkheid voor onvoldoende beveiligd elektronisch verkeer de algemene regels inzake aansprakelijkheid van het Burgerlijk Wetboek gelden. Tevens wordt verwezen naar de regels van tuchtrecht in de Gerechtsdeurwaarders wet en de Verordening beroeps- en gedragsregels gerechtsdeurwaarders.

Ten aanzien van het bij UWV met behulp van het soft-nummer opvragen van de bronnen van inkomsten, is in het huidige artikel 475g vijfde lid bepaald dat de deurwaarder het soft-nummer uitsluitend gebruikt voor het opvragen van die gegevens. Niet bepaald is, dat de deurwaarder de van UWV betrokken uitgebreidere set aan gegevens slechts mag gebruiken voor de beslaglegging. Indien het Ministerie van Justitie de risico's van onbevoegde gegevensverstrekking en beveiligingsaspecten van elektronisch verkeer onderkent, dan zou overwogen kunnen worden de wet te voorzien van enkele juridische en technische waarborgen. UWV stelt in dat kader het volgende voor:

Juridische waarborgen

- In het voorstel tot wijziging van artikel 475g WvRv kunnen van de volgende bepalingen als zevende en achtste lid worden toegevoegd:
 7. De in het derde en vierde lid verstrekte gegevens worden door de gerechtsdeurwaarder slechts voor het in het eerste lid genoemde doel gebruikt. Verwerking van deze gegevens door de gerechtsdeurwaarder voor andere doeleinden is niet toegestaan.
 8. De in het derde en vierde lid verstrekte gegevens worden door de gerechtsdeurwaarder niet aan derden verstrekt, tenzij enig wettelijk voorschrift deze verstrekking verplicht.
- Het opnemen van een wettelijk voorschrift waarbij de gerechtsdeurwaarder wordt verplicht om binnen zijn onderneming een afzonderlijk en herkenbaar organisatie-onderdeel in te richten, belast met de uitvoering van zijn ambtelijke taken.
- Daarnaast bestaat er voor het UWV natuurlijk altijd de mogelijkheid om met de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders een convenant af te sluiten waarin de waarborgen t.a.v. de door UWV verstrekte gegevens worden uiteengezet.

Technische waarborgen

- De gegevensverstrekking vindt plaats via het zg. RINIS systeem. In dat systeem zou een code voor het vonnisnummer kunnen worden toegevoegd. Gerechtsdeurwaarders kunnen dan alleen de informatie opvragen als zij een nummer van het vonnis (voor de beslaglegging) kunnen geven.

De voor de beslaglegging ontvangen gegevens zijn opgenomen in een afzonderlijke registratie binnen de onderneming van de gerechtsdeurwaarder. De gegevens zijn beveiligd en alleen via een autorisatie toegankelijk.

3. Elektronisch derdenbeslag

Het wetsvoorstel voorziet in regels die het mogelijk maken voor een derde (bijv. UWV) om, indien hij daartoe een elektronisch adres heeft opgegeven, onder hem te leggen derdenbeslagen elektronisch te laten betekenen.

De Wet elektronisch bestuurlijk verkeer heeft aan de Algemene wet bestuursrecht (Awb) regels over het verkeer langs elektronische weg toegevoegd. Deze regels zijn ook op de deurwaarders van toepassing.

De Awb eist dat de betrouwbaarheid en de vertrouwelijkheid van de elektronische betekening zijn gegarandeerd. Het is van belang dat vaststaat dat het document inderdaad afkomstig is van de gerechtsdeurwaarder (authenticiteit). De gegevens dienen volledig te zijn en mogen niet toevoegdelijk worden gewijzigd (integriteit). Verder is het van belang dat het beslagexploot alleen toegankelijk is voor de derde-beslagene (vertrouwelijkheid).

De Wet bescherming persoonsgegevens vereist een passend beschermingsniveau.

Het wetsvoorstel bepaalt dat over de voorwaarden waaronder en de wijze waarop een beslagexploot elektronisch kan worden betekend nader regels gesteld kunnen worden.

3.1. Elektronische handtekening

De Wet elektronische handtekening (WEH) biedt de mogelijkheid om documenten elektronisch te ondertekenen. De WEH onderscheidt verschillende soorten elektronische handtekeningen en geeft de waarborgen en de rechtskracht aan die de bij die verschillende soorten handtekeningen horen.

In het Burgerlijk Wetboek wordt een elektronische handtekening beschreven als een pakket dat bestaat uit elektronische gegevens die zijn vastgehecht aan of logisch geassocieerd zijn met andere elektronische gegevens en die worden gebruikt als middel voor authenticatie (art. 3:15a, vierde lid BW). Binnen deze omschrijving van de elektronische handtekening passen bijvoorbeeld: Pincode, biometrie, dynamische handtekening (digitale pen), ondertekening van de elektronische belastingaangifte.

De gewone elektronische handtekening

Een gewone handtekening kan een e-mailbericht, webformulier zijn waarin persoonsgegevens staan of een ingescande handtekening. Uiteraard moet deze handtekening voldoen aan art. 3:15a, vierde lid BW.

De rechter is vrij in het toekennen van bewijskracht aan de gewone elektronische handtekening. In het algemeen zal de rechter eerder besluiten de gebruikte elektronische handtekening dezelfde rechtsgevolgen als de handgeschreven handtekening toe te kennen als de rechter overtuigd is van de betrouwbaarheid en authenticiteit.

Om te beoordelen of in een bepaald geval een elektronische handtekening voldoende betrouwbaar is, dient te worden gelet op de aard en de inhoud van het bericht en het doel waarvoor het wordt gebruikt.

De geavanceerde elektronische handtekening

De geavanceerde elektronische handtekening bestaat uit gegevens over de ondertekenaar en een certificaat van een certificaatdienstverlener. Aan de geavanceerde elektronische handtekening worden een aantal vereisten gesteld bovenop de eisen die aan een gewone elektronische handtekening worden gesteld:

- Zij is op unieke wijze aan de ondertekenaar verbonden;
- Zij maakt het mogelijk de ondertekenaar te identificeren;
- Zij komt tot stand met middelen die de ondertekenaar onder zijn uitsluitende controle kan houden;
- Zij is op zodanige wijze aan het elektronische bestand waarop zij betrekking heeft verbonden, dat elke wijziging achteraf van de gegevens kan worden opgespoord;
- Zij is gebaseerd op een gekwalificeerd certificaat dat voldoet aan strenge eisen zoals gesteld in de Telecommunicatiewet;
- Zij is gegenereerd door een veilig middel voor het aanmaken van elektronische handtekeningen, zoals gesteld in de Telecommunicatiewet (bijv. smartcard).

De geavanceerde elektronische handtekening heeft door het gekwalificeerde certificaat dwingende bewijskracht; aan de betrouwbaarheid van de handtekening wordt niet meer getwijfeld.

3.2. Het deurwaardersexploot

Gelet op de aard (authentieke akte), inhoud en doel (executoriale titel) van een deurwaardersexploot is voor elektronische betekening een geavanceerde handtekening (dwingende bewijskracht) vereist.

De gerechtsdeurwaarders werken nu al met een geavanceerde elektronische handtekening. Bij het leggen van elektronisch derdenbeslag zullen zij van de geavanceerde elektronische handtekening gebruik maken.

Ook een afschrift in niet-elektronische vorm kan kosteloos worden verstrekt op verlangen van de derde-beslagene. Dit kan bijvoorbeeld van belang zijn wanneer de derde-beslagene in een gerechtelijke procedure een afschrift van het exploot moet overleggen.

Nadere uitwerking

Een schuldeiser kan beslag leggen op vorderingen die een schuldenaar heeft op derden (artikel 475 WvRv). Het kan daarbij gaan om geldelijke vorderingen, bijvoorbeeld uitkeringen van UWV. De deurwaarder is bevoegd om namens de schuldeiser op te treden vanaf het moment dat hij de executoriale titel heeft verkregen (artikel 434 WvRv). Als de titel is verkregen wordt –voorafgaande aan het derdenbeslag– deze aan de schuldenaar bekend gemaakt (betekent) met een bevel tot betaling. Daarna beveelt de deurwaarder de derde (bijvoorbeeld UWV) bij aanzegging (exploot) hetgeen verschuldigd is (bijvoorbeeld de uitkering) onder zich te houden (niet uit te keren). De deurwaarder stuurt de derde (UWV) een afschrift van het beslagexploot en de executoriale titel. Die derde geeft aan welke vorderingen hij onder zich heeft en is verplicht tot afgifte (betaling van dat deel van de uitkering) aan de deurwaarder.

Invoering van een elektronisch exploot heeft de voordelen dat sneller gecommuniceerd kan worden; beperking van de administratieve lasten en verlaging van de kostprijs van het beslagexploot.

4. Uitvoerbaarheid

4.1. Uitbreiding informatiebevoegdheid deurwaarder

UWV heeft het afgelopen jaar regelmatig overleg gevoerd met de Stichting Netwerk Gerechtsdeurwaarders (SNG) over de uitbreiding van de informatiebevoegdheid van de deurwaarder. Deze gegevenslevering zal lopen via het RINIS netwerk. Voor UWV is het technisch mogelijk om reeds per 1 januari 2007 uitvoering te geven aan de uitbreiding van de informatiebevoegdheid van de deurwaarder.

4.2. Elektronisch derdenbeslag

Het elektronisch betekenen van derdenbeslag is voor UWV per 1 januari 2008 uitvoerbaar. De vraag of UWV gebruik zal maken van de mogelijkheid dat gerechtsdeurwaarders een aan het UWV gericht derdenbeslag elektronisch kunnen betekenen wordt positief beantwoord. UWV is van mening dat deze vorm van betekenen leidt tot een snelle en efficiënte afwikkeling van het proces van derdenbeslag.

5. Uitvoeringskosten

De financiële effecten van het wetsvoorstel op de uitvoeringskosten zijn met name toe te schrijven aan het elektronisch betekenen derdenbeslag. De eenmalige kosten worden geraamd op totaal € 195.000. De structurele kosten worden in een eerste raming geschat op € 40.000. In dit bedrag zijn nog niet de kosten opgenomen, die verbonden zijn aan de archivering van de beslagexploiten en de betaalsystemen van onze divisie AG. We zullen u hierover binnen twee weken nader informeren.